

Vergaderjaar 2023–2024

34 773

Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 29

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 februari 2024

Conform de toezegging uw Kamer periodiek te informeren bied ik u hierbij het eerste halfjaarverslag 2023 van het Sint Maarten Reconstruction and Resilience Trust Fund (SXM TF) aan.¹

Algemeen

De halfjaarrapportage beschrijft de prestaties, activiteiten en uitdagingen van het SXM TF gedurende de periode 1 januari tot 30 juni 2023. Ondanks de wereldwijde economische uitdagingen blijven de activiteiten van het trustfund op koers, maar risico's op eventuele vertragingen bij de bijbehorende institutionele hervormingen blijven een aandachtspunt.

In totaal is € 445,11 mln. door Nederland overgemaakt aan het trustfonds (\$ 519,4 mln.). Momenteel worden tien projecten ter waarde van \$ 434,6 mln. uitgevoerd en is één project (het Red Cross Roof Repair project) eind 2020 afgerond. Ook zijn er drie projecten ter waarde van \$ 38 mln. in voorbereiding. Van het gecontracteerde bedrag is 62,5%, te weten \$ 272 mln., daadwerkelijk uitbetaald. De uitbetalingen gedurende de eerste helft van 2023 betroffen een totaalbedrag van \$ 45,30 mln. Dat is ongeveer tweemaal zoveel als in 2022. In mijn vorige brief van 17 mei jl. gaf ik al aan dat dit volgens de Wereldbank significant hoger ligt dan vergelijkbare trustfonds met een vergelijkbare looptijd.²

Voortgang wederopbouw projecten

Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de halfjaarrapportage en beschrijft de voortgang van alle projecten waar het trustfonds zich in de eerste helft van 2023 mee bezig heeft gehouden:

¹ Kamerstukken II 2017/18, 34 773, nr. 9

² Kamerstukken II 2022/23, 34 773, nr. 28

- *Airport Terminal Reconstruction Project (Airport project, \$ 92 mln.)*
Het project behelst het herstel van de vliegveldterminal van de Princes Juliana International Airport (PJIA) van Sint Maarten en focust daarmee op de ondersteuning van de bereikbaarheid van Sint Maarten. Alhoewel het project vorig jaar een flinke vertraging opliep, verloopt het herstel nu volgens planning. In mei 2023 voltooidde PJIA de gevel van de terminal en zijn de passagiersbruggen geïnstalleerd. Het bagagesysteem en de scanningsapparatuur zijn aangeschaft en (worden) geïnstalleerd. Tevens wordt de aankomsthal in het hoofgebouw tijdelijk verplaatst naar een gebouw naast de terminal waardoor de aannemer sneller kan werken.
- *Emergency Debris Management Project (EDMP, \$ 85 mln.)*
Het afvalproject verbetert het afvalmanagement op Sint Maarten en verwijdert het afval dat veroorzaakt is door de orkanen. In maart 2023 is een extra *Grant Agreement* van \$ 60 mln. getekend, waarmee onder andere meer middelen vrijkomen voor duurzaam beheer van de afvalberg in Philipsburg. De herhuisvesting van de illegale bewoners van de afvalberg verloopt volgens planning en VNG International heeft samen met de overheid van Sint Maarten stappen gezet ter voorbereiding op de oprichting van een *Waste Authority*.
- *Enterprise Support Project (ESP, \$ 35 mln.)*
Met het ESP wordt het MKB op Sint Maarten ondersteund met voordelige leningen. In totaal hebben 190 bedrijven (waarvan 80 bedrijven die eigendom zijn van of geleid worden door vrouwen) een lening ontvangen ter waarde van \$ 14 mln.
- *Hospital Resiliency and Preparedness Project (hospital, \$ 28,6 mln.)*
Met dit project wordt het nieuwe ziekenhuis versterkt zodat het orkanen van niveau 5 kan weerstaan. De additionele financiering (\$ 40 mln. waarvan \$ 7 mln. van het SXM TF) die nodig is om de toegenomen bouwkosten te dekken, is gecontracteerd. Hierdoor kon de bouw van het nieuwe ziekenhuis voortgezet worden met onder andere de aanleg van *base isolators* in de fundering die aardbevingen kunnen opvangen. Ook is een nieuwe glasvezelinternetverbinding aangelegd. Het aantal overzeese behandelingen is met 91% verminderd.
- *Emergency Income Support and Training Project (EISTP, \$ 22,5 mln.)*
EISTP verstrekt tijdelijke inkomenssteun en training aan mensen die door de orkanen hun baan zijn kwijtgeraakt. Daarnaast wordt ook het sociaaleconomische stelsel versterkt. Het project is grotendeels afgerond met in totaal 1.960 ondersteunde en getrainde personen (waarvan 1.350 vrouwen). Ook wordt het werk aan het *Integrated Social Registry System*, dat de registratie en de beoordeling van sociaaleconomische behoeften van huishoudens bijhoudt, afgerond.
- *Civil Society Partnership Facility for Resilience Project (R4CR, \$ 7,2 mln.)*
Het project, opgezet met hulp van VNG International, ondersteunt lokale ngo's om de lokale gemeenschap weerbaarder te maken. In totaal hebben 30 ngo's ondersteuning ontvangen waarmee 8.507 mensen zijn bereikt. In de eerste helft van 2023 is een vijfde inschrijfronde gestart, waarbij 17 nieuwe projecten zijn geselecteerd.
- *Fostering Resilient Learning Project (FRLP, \$ 26,78 mln.)*
Het FRLP verbetert de toegang tot een adequate en inclusieve leeromgeving, herbouwt de bibliotheek en verbetert de beschikbaarheid van data voor beleidsvorming bij het Ministerie van Onderwijs op Sint Maarten. De aanbesteding voor het herbouwen van één van de drie scholen is gestart en de bouwomschrijving voor de resterende twee scholen is in gang gezet. Vanwege de complexiteit van het project is een verlenging aangevraagd voor de realisatie van het project.

- *Child Resilience and Protection Project (UNICEF project, \$ 4,49 mln.)*
Het project richt op het gebied van voorbereiding op rampen, psychosociale ondersteuning van kinderen, het verbeteren van de kinderbescherming en de schoolveiligheid. In de afgelopen zes maanden is de *Distress Tools Manual* (DTM) afgerond en online beschikbaar gemaakt, zijn pilots gestart in vijf geselecteerde scholen, en zijn 58 Training Facilitators gecertificeerd voor het *positive parenting support program*.
- *Emergency Recovery Project 1 (ERP1, \$ 100,2 mln.)*
ERP1 herstelt de meest noodzakelijke infrastructuur op het eiland, inclusief daken en huizen. In totaal zijn 493 van de 511 woningen hersteld, waaronder 315 sociale woningen. Reparaties aan drie extra scholen zijn ook voltooid, waardoor het totale aantal gerepareerde scholen op zes komt. De reparaties van 13 andere scholen vinden nog plaats en zijn naar verwachting in juni 2024 afgerond. De ondergrondse installatie van 8 km laagspanningskabels, telecomkabels en drinkwaterleidingen is in februari 2023 voltooid. Een tweede voorstel voor nog eens 3 km hoogspanningskabels, telecomkabels en drinkwaterleidingen wordt momenteel voorbereid.
- *Digital Government Transformation Project (DGTP, \$ 12 mln.)*
Het project maakt diverse overheidsdiensten digitaal toegankelijk voor burgers en bedrijven. Het project bevindt zich momenteel nog in een herstructurering, gelet op overlappende activiteiten binnen andere initiatieven op Sint Maarten. In september 2023 zal een contract worden ondertekend om ongeveer één miljoen overheidsdocumenten te digitaliseren, een belangrijke stap in het stroomlijnen van de overheidsdienst.

Daarnaast is er voortgang op de volgende projecten die onder voorbereiding zijn:

- *Sint Maarten Waste Management Project (SWMP, \$ 10 mln.)*
Het project heeft tot doel het rioolnetwerk op Sint Maarten te verbeteren inclusief een uitbreiding van het aantal aansluitingen op het netwerk. Het verzoek van Sint Maarten aan Nederland (NL) voor een lening (\$ 15 mln.) voor de additionele financiering is toegekend.³
- *Improving Mental Health Services Project (IMHS, \$ 8 mln.)*
Het project heeft tot doel de geestelijke gezondheidszorg op Sint Maarten te verbeteren en tevens de bouw van een nieuwe kliniek. De voorbereidingen van het voorstel zijn vergevorderd. Ondertekening van de Grant Agreement wordt in augustus van 2023 verwacht en zal vanaf 2024 in uitvoering gaan.
- *Social Housing Project (SHP, \$ 20 mln.)*
Het project heeft tot doel om sociale woningen te bouwen en institutionele hervormingen van de *Sint Maarten Housing Development Foundation* (SMHDF) door te voeren. Nadat kritieke mijlpalen, zoals de beschikbaarheid van grond, het uitvoeren van een eerste studie en een marktanalyse van financieringsopties, waren behaald, konden de verdere projectvoorbereidingen van start gaan.

Tevens werkt de Wereldbank aan een advies over de vormgeving van een nog nader op te richten *Disaster Reserve Fund* (DRF, een rampenfonds). Een conceptadvies met verschillende opties werd tijdens de stuurgroep vergadering in maart 2023 gepresenteerd.

³ De Eerste Kamer heeft op 26 september de Wijziging begrotingsstaten Koninkrijksrelaties en BES-fonds 2023 (Voorjaarsnota) als hamerstuk afgedaan.

Ook is op 30 juni 2023 het lokale kantoor van de Wereldbank op Sint Maarten geopend⁴. Dit landenkantoor is het 144^e kantoor van de Bank wereldwijd en het vierde in het Caribisch gebied. Het is uniek, omdat dit het eerste niet-lid zijnde districts kantoor in het Caribisch gebied is, wat het belang onderstreept van het werk van de Wereldbank op Sint Maarten.

Doorkijk naar tweede helft 2023 en verder

Nederland blijft scherp inzetten op de voortgang van de drie prioritaire projecten uit de *Dutch Guiding Principles*: 1) het vliegveld, 2) de afvalberg en 3) het afvalwater. Ook wordt veel belang gehecht aan het *Disaster Reserve Fund* (DRF). Daarnaast zijn de Nederlandse aandachtspunten *good governance* en additionele financiering van buiten het trustfund van belang. De stuurgroep van het trustfund, met daarin afgevaardigden vanuit Sint Maarten, de Wereldbank en Nederland, heeft zichzelf als doel gesteld om de verduurzaming van reeds bestaande projecten te onderzoeken.

In oktober is het tijdelijke aankomstgebouw voor passagiers van het vliegveld in gebruik genomen, en op 15 november de vertrekhal van de terminal. De soft-opening van de vertrekhal vond op 12 januari 2024 plaats. Ook is het *Emergency Income Support and Training Project* (EISTP) succesvol afgerond. Op 8 augustus 2023 is de *Grant Agreement* van het *Mental Health Project* getekend. De aanbestedingen van de herbouw van de twee scholen van het FRLP-project en de nieuwe bibliotheek lopen momenteel (deadline is 1 februari 2024) en de bouwomschrijvingen zijn gemaakt. Wat betreft het DGTP-project, is het digitaliseren van de ongeveer 1 miljoen overheidsdocumenten gecontracteerd.

Eén van de grootste uitdagingen van het trustfonds blijft de uitvoeringscapaciteit van de overheid van Sint Maarten. Duidelijk is dat de capaciteit van het overheidsapparaat van Sint Maarten beperkt is en dat dit een effect heeft op de uitvoering van de projecten van het trustfonds. De kans op vertragingen bij sommige projecten, vooral bij noodzakelijke institutionele hervormingen, is aanwezig en er wordt per project gekeken wat nodig is. Hierbij wordt ook gekeken naar aansluiting op andere initiatieven zoals het Landspakket Sint Maarten.

Nederland blijft de voortgang van de trustfonds projecten monitoren en daar waar gewenst ondersteuning bieden, zodat de bewoners van Sint Maarten zo goed mogelijk geholpen worden.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A.C. van Huffelen

⁴ Persbericht opening lokale kantoor Wereldbank op Sint Maarten: World Bank officially opens office in Sint Maarten.